

Pirtin Viesti

Joukkoristide

N:o 2 — 18.5.1982

Nurmeksen evankelisen opiston toveriliiton julkaisu

Lipinlahti-illan kuulumisista

Tuskin monikaan opistolla vieraillut arvaa miten valistuksessa ja hienossa kylässä hän on ollut, kun hän on tullut Nurmeksen Lipinlahden kylään. Jo Elias Lönnrot mainitsee tämän kylän selostaessaan runonkeruumatkojaan Karjalassa. Liekö joku patkä Kalevalaa talletettu Lipinlahdella!

Lönnrotin vierailu Lipinlahdella tuli esille helmikuussa opistolla pidetyssä Lipinlahti-illassa. Perinteisen opiston kuntosuorituksen yhtenä ohjelmaksi oli kylää esittelevä illatillaisuus. Samalla puhuttiin yleisemminkin maaseutukylän historiasta, nykypäivästä ja tulevaisuudesta. Lipinlahtea kelpaakin esitellä, sillä se sijoittui ensimmäiseksi juuri päättyneessä Nurmeksen kaupungin kylätoimikuntakilpailussa.

Tutkija Pekka Urjanheimo kertoi aluksi maaseudun kehityksestä Suomessa. Väestö on vIRRannut sieltä asutuskeskuksiin. Maalta on mennyt monia sinne aiemmin kuuluneita työpaikkoja. Maatalouden harjoittajien määrä on vähentynyt, mutta tuotos on kuitenkin lisääntynyt. Miten käy maalaiskylä?

Lipinlahden kylän osalta tähän vastasi maanviljelijä Pentti Ikonen kertomalla kylän kehityksestä. Hänen mukaansa Lipinlahdella ovat Nurmeksen parhaat virkistys- ja kalastusalueet. Kylän historia on vanha, ensimmäisiä tietoja on 1500-luvulta. Kylässä on ollut monenlaisia kouluja ja useita kauppia, joista osa on lopettanut toimintansa. Asukasmäärä on vaihdellut. Korkeimmillaan 1960-luvulla täällä oli 990 asukasta, 1970-luvun lopussa vain 450 asukasta. Onneksi maaltapako on loppunut ja kylän asukasmäärä on nousemassa. Yhtenä syynä tähän on varmasti voimakkaasti vIRRinnyt innostus kaikenlaiseen kylätoimintaan.

Moni lehtemme lukija on kuullut kylän naislaulajien Lipottarien laulua. Kuoron johtajaopettaja Tuovi Ikonen kertoi illassa kuorostaan. Kuoron nimen historia juontaa 1800-luvulle. Nurmeksesä oli silloin lukkarina kuuluisaan Hannikaisten sukuun kuulunut Heikki Hannikainen. Yksi selitys kuoron nimelle on se, että hänen aikanaan kirkossa istui esilaulajina joukko Lipinlahden Tor-

movaaran naisia. Useimmat heistä lienevät olleet Liposten sukua. Heitä alettiin kutsua lipottariksi. Aikanaan esilaulajien tarve kirkossa loppui, mutta kuoroajatus nousi esiin myöhemmin. Nykyinen naiskuoro Lipottaret perustettiin neljä vuotta sitten ja se on esiintynyt monesti opiston tilaisuuksissa.

Naiskuoron lisäksi Lipinlahdella on muutakin musiikkitoimintaa. Kylän pelimannit esitteli iltajuhlissa maanviljelijä Pekka Eskelinen, joka on toiminut tämän 10-vuotiaan pelimanniryhmän johtajana.

Opettaja Helvi Valkonen kertoi illassa opiston taustana olevan liikkeen, evankelisuuden tulosta Lipinlahdelle. Tuomas Piironen -niminen nuori mies lähti täältä 1800-luvulla turkkurin oppiin Kuopioon. Siellä hän oli tavannut itse Paavo Ruotsalaisen, herännäisyyden isän. Ukko-Paavon vaikutuksesta Tuomas Piironen tuli uskoon. Myöhemmin hän tutustui herännäisyydestä eronneen Hedbergin kirjaan. Palatessaan rengiksi kotikyläänsä hän toi mukanaan evankelisuuden. Hänen hautansa löytyy vielä nykyisin Nurmeksen Kirkko-

Lipinlahden Pelimannit esiintymässä Pekka Eskelisen (vasemmalla) johdolla.

harjulta, läheltä vanhaa keltolapua.

Opistomme on Tuomas Piironen hengellistä perintöä. 1930-luvun lopussa syntyi ajatus perustaa evankelinen kansanopisto Lipinlahden kylään. Paikaksi valittiin vanha Haikolan maatila, jonka omistajilla ei ollut lapsia eikä siis tilan jatkajaa. Siksi nykyisinkin kutsumme talonmiehen asuintaiaa, entistä Haikolan tilan päärakennusta Haikolaksi ja uuden päärakennuksen kokoustilaa Haikolan saliksi. Haikolan talolla on evankelista perintöä jo ennen opistoajoja. Kerrotaan, että 1900-luvun alussa

Haikolassa pidettiin lauantai-iltaisen evankelisia seuroja.

Lipinlahti-illan lopuksi Pekka Urjanheimo kertoi maaseudun tulevaisuudesta. Tiedämme, että muuttoliike on kääntynyt kaupungeista maaseudulle tai maaseudun asutuskeskuksiin. Maaseudulle on vIRRinnyt omatoimisuutta. Kun ihmisten vapaa-aika lisääntyy, se antaa maaseudulle lisää mahdollisuuksia kehittyä. Jokainen joka on käynyt Lipinlahdella ja opistolla tietää, miten tämä on hyvä paikka lomailuun, vierailuun tai vaikkapa asua. Maaseudulla on tulevaisuutta.

Kohtavaarassa opiskellaan kesälläkin

Pohjois-Karjalan pitkä talvi on vaihtunut keväksi. Talven aikana opistolla on tapahtunut paljon. Rehtorin asuintalossa on peruskorjattu. On vietetty 40-vuotisjuhlat. Monia muitakin juhlia on vietetty arkiensa työn ja opiskelun ohella. Näin talven työkauden päätyessä ja perusopettajien opiskelijoiden lähtiessä tulee haikaa mieli, kun juuri tutuiksi tulleet nuoret lähtevät talosta.

Kaupan ei talven opiskelijoiden lähtöä ehdi suremaan, sillä kunhan opisto ja sen ympäristö on saatu siivotuksi, on aika vastaanottaa kesän ensimmäiset vieraat. Tämän kesän toiminnan aloittaa rippikoulu. Sitä seuraava eläkeläisten kurssi ja muut kurssit. Toivottavasti kesästä tulee vilkas.

Kansanopistojen lyhytkurssit ovat monelle Pirtin Viestin lukijalle tuttuja ja niille tulo kesällä itsestään selvä asia. Mielellämme vastaanotamme vielä enemmän kursseja, ja aina on ilo saada ihan uusiakin henkilöitä mukaan nauttimaan kanssamme pohjoiskarjalaisen kesän kauneudesta. Tämän lehdän kesäkausi on omistettu kesän lyhytkurssien esittelylle. Toivottavasti jokainen lukija löytää jostakin ainakin yhden mielenkiintoisen ja suuntaa kulkunsa opistolle. Ellei ehdi kursseille, voit tulla muuten vierailuun. Opistolla on mahdollisuus ruokailuun ja yöpyä, ja monesti on mielellään joutain ohjelmaa, johon voit osallistua.

Tulevan syksyn työkauden tapahtumista kerron tässä vaiheessa jos sen, että Kyllikki Tiensuon on saanut jatkoa virkavapaudeen vielä vuodeksi. Itse siirryn syyskuun alusta Etelä-Suomeen, mutta turvallisin mielin jätän v.s. rehtorin tehtävät seuraajalleeni, KK Timo Lukkariselle Helsingistä. Timo ei ole aivan outo opiston välle, sillä hänen vaimonsa Tuulikki o.s. Rantanen oli Kyllikin sijaisena 1975-1976. Toivotan Lukkariset lämpimästi tervetulleiksi Nurmekseen ja opistolle. Uusiutu peruskorjattu asunto odottaa teitä syyskuussa.

Tammikuun alussa olleessa opiston työkauden alkajaisjuhlassa mieleeni painuivat kuluneen työkauden evästyksiksi lausut Raamatun sanat: "Minä johdathan heitä, kun he kulkevat rukoillen." Turhaan ei sanota, että kaikki työ pitäisi alkaa ja päättyä rukoiluksi. Opiston toiminnassa näkyy monesti aivan selvästi, miten siitä siivottävät monet esiroukukset. Me työntekijät yritämme kyllä parhaamme, mutta emme aina osaa emmekä tiedä toimia oikein. Jumala on johdattanut meidät tämän talven läpi ja Häntä me pyydämme siunausta tulevalle kesällekin.

Toivotan kaikille hyvää kesää. Taivaan Isän haltuun.

Lea Koivisto

”Tutustelua”

Opiston uusia kasvoja Karin Bergman ja Outi Vainio

Outi, sinähän et ole ollut täällä Kohtavaarassa vielä kukaan — neilsen kuukaata. Miten päädyit tänne?

Outi: — Kaikki kävi hyvin nopeasti. Istuimme rehtori Kyllikki Tiensuon työhuoneessa Helsingin yliopistossa ja puhe kääntyi opistoon. Olin aamulla ohimennen huomannut Kotimaassa ilmoituksen kurssisihteerin paikasta. Tuossa vaiheessa en edes tiennyt mitä tähän kurssisihteerin toimiin kuuluu. Kyllikin kertoessa aloin kiinnostua asiasta ja seminaarivereni ja opettajieni kannustuksesta vakuutauduin, että ei ehkä olisi hullumpi ajatus hakea paikkaa, varsinaisen kurssisihteerin Käija Lätin ollessa virkavapana. Niinpä kävin ennen joulua tutustumassa opistoon ja sen henkilökuntaan.

Entä sinä Karin, olet ollut ruotsinopettajana täällä opistossa syksystä 81 alkaen. Mutta mitä olet tehnyt ennen tänne tuloa? Ei miksi sitten Nurmeks?

— Nja. Syntymä- ja kotikaupungistani Vaasasta päädyin opiskelumaan kielinä Tampereen yliopistoon. Opintojeni ohessa ja jälkeen toimin ruotsinopettajana useita vuosia. Tosin olin monta vuotta TY:n taidelehtien laitoskella puuhaillessa kansanperinteen, musiikkiteorian ja taidehistorian parissa. Ainoin sitten virkavapautta ja sinä aikana tutus-

tuin ruotsalaiseen koulujärjestelmään — mielestäni varsin perusteellisesti. Suomeen palattuani mielestäni kangasteli kuva rauhaista puhtaasta luonnosta ja levollisista nuorista. Nurmeks houkutteli minua; se viehätti minua etäisyytensä vuoksi, sen lisäksi en todella tiennyt mitään elämämuodosta Savon ja Karjalan rajamailla. Pedagogiselta kannalta tuntui kansanopisto-opiskelu jo opetusjärjestelmän haasteelta. Nyt olen perehtynyt ainakin erilaisiin matkustusmuotoihin ja ”turistiin”. Olen myös ihastunut tähän erikoiseen maisemien kauneuteen ja opetuskellisesti työ on ollut erittäin antoisaa. Nurmeks minulle juuri nyt monien itujen ja ajatusten summa.

Muuten Outi onko sinulla muuta tai muita nimiä?

— Ei ole. Outhan on suomalainen muunnos kreikkalaisesta Eudokia -nimestä, joka tarkoittaa onnellinen. Ehkäpä se on ollut minulle entellinen. Ainakin olen viihtynyt hyvin täällä Pohjois-Karjalassa, vaikka olenkin asunut Lahdessa luonnottomasti viimeistä 5 vuotta Helsingissä.

Miten sinä vietät vapaa-aikasi, Karin?

— Olen todennut täällä toimessani, että työ- ja vapaa-aika ovat melko kiinteästi kytkeytyneet toisiinsa, johon osaltaan tämäntyyppisestä asu-

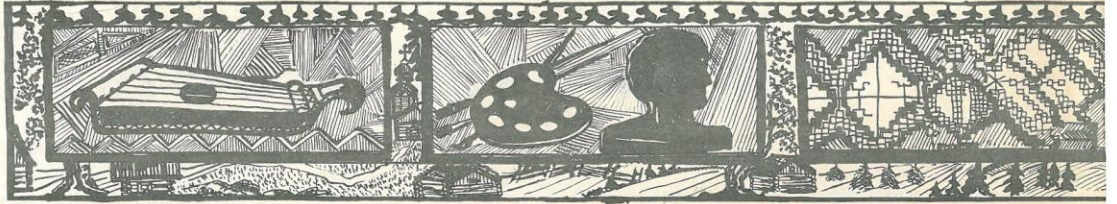
mismuodosta — asua opistolla. Aikani on paljolti kulunut uuden oppimiseen. Tottakai aikaa on aina lempipuuhalleni piirtämiselle, kirjoista nautin paljonkin, musiikki on täällä jäänyt pelkkään kuunteluun. Liikuntaa saan ulkoilemalla vilkkaan ja valloittavan cockerini, Nelly-neidin kanssa. Toivon, että Nellystä tulee merihenkien ja eri vesiliikkunna muotoihin osallistuva otus, sitten kun kesä ja kärsäpät tulevat ja vaihdamme maisemaa.

Onko sinulla ollut aikaa vapaaajan harrastuksiin täällä oleskellessasi, Outi?

— Suurin osa vapaa-ajasta on kulunut uuden oppimiseen. En ole aiemmin ollut missään tekemisissä kansanopiston kanssa, joten kaikki on ollut aivan uutta. Myös karjalaisuus on minulle melko vierasta. Siksi olenkin mielenkiinnolla osallistunut kaikkeen, mistä olen ajatellut saavani lisää tietoa, tai tutustunut erilaisiin ihmisiin. Pidän seurasta ja mielestäni minun on otettu ihan kivasti vastaan. Rakastan myös kotumista ja kirjoja. Joun vIensä kirjoja ryhmittäin, esim. Jonkun määrätty kirjailijan, maan tai aihepiirin mukaisesti. Nyt on hyvä aika tutustua pohjoiskarjalaisiin kirjailijoihin. Toisaalta oman alan, teologian opiskelu on vIenyt aikaani. Toivon voivani tenttiä jotakin työn ohessa ja näin edistää tutkintoni suorittamisessa.

Järmeksen crankelinen opisto

Hengellisiä ja henkisiä virikkeitä eläkeläisille

Kohtavaaran kesässä järjestetään 3.—7.6. eläkeläisille aivan oma kesäkansanopisto yhdessä KRELL:n kanssa. KRELL on kristillinen eläkeläisyhdistysten keskusjärjestö, jonka tehtävänä on kristinuskon pohjalta edistää eläkeläistoimintaa sitoutumatta minkään poliittisen tai hengellisen liikkeen alaisuuteen. Sen lisäksi että kursilla rentoudutaan tai virkistytään yh-

dessä, kutsumme eläkeläisiä aktiiviseen toimintaan. Oma-toiminen ja ryhmässä tapahtuva raamatuntutkimus, hengelliseen kirjallisuuteen tutustuminen, liikunta ja musiikkiin kohottavat niin ruumiillista kuin hengellistä ja henkistä kuntoa. Kurssin vetäjänä toimiva kansanedustaja Erkki Korhonen on opistomme entinen oppilas.

Kohtavaara on kielten opiskelupaikka

"Tulisiko matematiikan opetusta lisätä kielten kustannuksella?" ja "Mikä olisi paras vaihtoehto ensimmäistä vierasta kieltä valittaessa?" ovat olleet kevään kuumia kysymyksiä koulumaailmassa.

Nämä oppivelvollisuuskoulujen ongelmat eivät ole koskettaneet vakavammin kansanopistoja, jotka ovat aikuis-koulutuslaitoksia. Meillä kieltenopiskelu koetaan hyvin tärkeänä. Siksi perusoppijakson matkailu- ja kieliinjan luku-järjestys sisältää paljon kielten tunteja. Opiston ruotsin-opettaja Karin Bergman sanoo: "Kyse ei ole pelkästään kieliopin, sanojen ja ääntämisen harjoittamisesta, vaikka nekin ovat tärkeitä. Eräänä vierään kielen opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille laajasti jäsenytynyt näkemys vierään kielen asemasta ja merkityksestä nyky-yhteiskunnassa, erityisesti kulttuurin ja talouselämän eri aloilla. Pyrkimyksemme on luoda sellainen käytännön kielitaidon suullinen ja kirjallinen pohja, joka virittelee pysyvän kiinnostuksen vieraaseen kieleen ja kannustaa mahdolliseen kielen jatko-opiskeluun." Vankka kielitaito avaa monia ovia.

Perusoppijakson päätyttyä vieraita kieltä voi ensi kesänä opiskella kolmella erilaisella

kielikurssilla. Vakituiset opettajamme Karin Bergman, Maija Liisa Pasanen ja Cris Holton vastaavat ruotsin ja englannin kielen kursseista, jotka pidetään 26.—30.7. Tämä samoin kuin elokuun alussa pidettävä Arja ja Walther Baconin johtama englannin kurssi poikkeaa täysin koulumaisesta, kirjoihin perustuva luokkaopetuksesta.

Keskustelu vierasta kieltä äidinkielenään puhuvan opettajan kanssa ajankohtaisista asioista auttaa kielen omaksumiseen luonnollisesti. Mikä olisikaan parempi tapa oppia kieltä kuin sen käyttäminen arkielämän tilanteissa: ruokapöydässä, retkellä Kohtavaaran rinteillä, aurinkoisella rannalla tai kuunneltaessa saateen ropinaa.

Lisäväriä ja kansainvälisyyttä tuovat tullessaan "aidot" englantilaiset kurssilaiset.

Monet ulkomaalaiset tulevat mielellään Suomeen lomalemaan ja tutustumaan meihin suomalaisiin. Elokuun lopulla on opistolla mahdollisuus tutustua saksalaisiin seurakuntanuoriin saksalais-suomalaisella kurssilla. Tällä kurssilla, joka on kesän 1982 viimeinen kurssi opistollamme, on mahdollisuus parantaa saksankielen taitoaan ja vaikkapa saada uusia ystäviä.

Ihminen on osa luontoa

Kesän koittaessa opistolle saapuu vakituinen joukko ystäviä. Yksi heistä on Lisi Suokkonen. Vuosien myötä Lisistä on tullut Pohjois-Karjalan ihailija. "Yksi maakunta jakaa minua vuosi toisensa jälkeen elvyttää ja se on Pohjois-Karjala", Lisi sanoo. "Sen vaara- ja järvämäiset ovat niin leppeitä ja rauhoittavia ja tuuli kuin urkujen soittoa." Opistolla Lisi on vettäntä erilaisia kursseja. Tänä kesänä hänellä on kolme kurssia: rentoutus-, paasto- ja kasvisruokakurssit. Ne kaikki liittyvät terveelliseen elämään. Lisi itse on terveellisten elämäntapojen ihminen. Vuosikausia hän on itse ollut kasvisruokailija ja puhunut muillekin terveellisestä ravinnosta. Helmikuussa hän tuli opiston kuntosin asian-tuntijaksi suoraan USA:sta, jossa hän oli ollut saamassa jälleen kerran lisäoppia kursseilleen. Opiston rentoutus-

kurssilla hän esittelee Finnmessage-menetelmän, jossa pääpaino on kehon kunnon ja joustavuuden lisäämisessä. Uutuutena hänellä on jalkapohjahieronta. Paastokurssilla hän perehdyttää kurssilaisia oikeanlaiseen paastoon. Lisi opettaa omaa terveellistä elämäntapaansa, josta varmaan meillä kaikilla on paljon opittavaa.

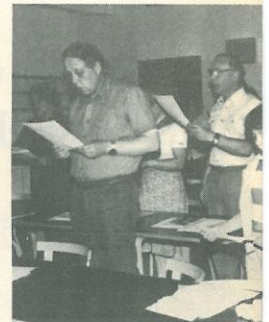
Kaikki uusi kiinnostaa Lisiä. Monesti hänet tapaa kurssien aikana jututtamassa ihmisiä. Näin hän kerää tietoa, omasta alastaan, sillä esimerkiksi moni luonnonparantamismenetelmä, joka meille on uusi, on oikeastaan vanhaa käytöstä hävinnyttä perinnettä. Lisi kehottaa kaikkia meitä kehittämään itseämme tänä kesänä: "Ihminen on osa luontoa — ja kun kerran luonnossakin kaikki kasvaa ja uudistuu kesällä, miksei siihen pyrkiä ihminenkin."

Arkkkipiipa Paavali luenoimassa salla heinäkuussa 1981.

Eläkeläisten kesäkansanopiston iljät Eeva ja Erkki Korhonen.

Laulukurssilaiset harjoituksissa.

Rentoutuskurssilaiset voimistelenvetäjän Lisi Suokosen johdolla.

Paastokurssilaiden juomahetki.

Kesän 1981 kuvataideleirin töiden arviointia taiteilija Reino Vi-hisen johdolla.

Opistolle oma logo

Opistolle on saatu oma logo. Se on piirretty tämän lehden 2. sivun vasempaan ylä-laitaan. Moni on kysynyt mikä logo oikein on. Se on jonkun henkilön, laitoksen tms. "puumerkki", tyypillisen merkki tai symboli. Opiston logon on suunnitellut

ruotsinopettaja Karin Bergman. Pohjana on taiteilija Eva Ryyänän tekemä kirkko-salin alttariristi. Siitä löytyvät kirjaimet NEO. Karin on suunnitellut paljon muutakin opistolle, mm. kuntokurssin esitteen ja opistolla esitetyn Pielisen balladin julisteen.

Karjalaisen Kulttuurin kurs-

tajujuhla. Edessä kurssin vetä-

assa pihanurmikolla kurssin (keskellä).

Karjalaisen Kulttuurin kurssi 13.—19.7.1982

Tiistai 13.7. 14.00 Alkajaiskahvi ja kurssin avaus
15.30 Karjalainen kulttuuri — suomalainen kulttuuri, professori Heikki Kirkinen
17.00 Päivällinen
18.00 Mitä Kalevala on? Opettaja Tuulikki Hosia. Lönnrot ja Kalevalan kokonainen, kansliapäällikkö Heikki Hosia
20.00 Iltapala
Kalevalainen tutustumisilta

Keskiviikko 14.7. RETKIPÄIVÄ, johtajana opettaja Matti Hiltunen
8.30 Aamupala
9.00 Aamuhartaus
Lähtö Murtovaaran talomuseoon Valtimolle, talon esittely, mukana opettaja Hannu Heikura. Lounaspaketti mukaan, kahvi Murtovaarassa. Vierailu Karelia Novaan. Kalevalaleirin työskentelyn yhteenveto, taiteellisia ja tiedollisia tulkintoja, ohjaa Seppo Huunonen.
Vierailu Kuokkastenkosken Rautaruukilla.
Kahvi seurakuntakeskuksessa
17.00 Päivällinen ja sauna
19.00 Kalevalan miehet, opettaja Tuulikki Hosia
20.00 Iltapala

Torstai 15.7. KALEVALA-PÄIVÄ
8.30 Aamupala
9.00 Aamuhartaus
9.30 Kalevalan vaikutus suomalaiseen kulttuuriin ja kansalliseen identiteettiin, TT M.O. Karttunen
12.00 Lounas
14.00 Kahvi
14.30 Kalevalainen laulutapa, Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunnan luennoitsija Lea Virtanen
17.00 Päivällinen
19.00 Pielisen Balladi, Iisalmen nuorisoteatterin ryhmä esittää opettaja Kaisu Pato-Ojan runon. Ohjaus TM, teatterinohjaaja Lilja Kinnunen-Riipinen
20.00 Iltapala

Perjantai 16.7. TALKOOPÄIVÄ
8.30 Aamupala
9.00 Aamuhartaus
9.30 Talkooperinteestä, kansliapäällikkö Heikki Hosia
11.00 Lounas
Talkoot, myös piirakantekoa
14.00 Kahvi
17.00 Päivällinen
19.00 Karjalaisia lauluja, soittoa, piirileikkejä, Heikki Koukkunen
20.00 Iltapala

Lauantai 17.7. 8.30 Aamupala
9.00 Aamuhartaus
9.30 Luento
11.00 Lounas
14.00 Kahvi
14.30 Kalevalaisuus suomalaisessa laulu- ja soitinmusiikissa, FT Reijo Pajamo
17.00 Juhlailallinen
Kanteleensoittoa, taitelija Ritva Koistinen

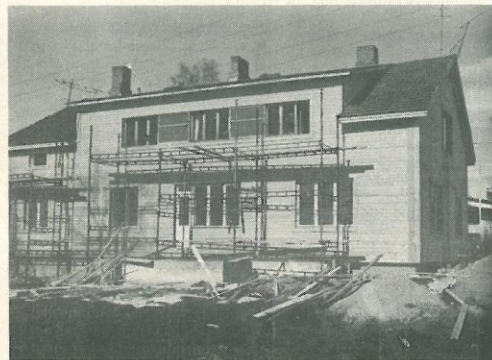
Sunnuntai 18.7. ORTODOKSINEN PÄIVÄ
8.30 Aamupala
Lähtö Nurmeksien ev.lut. ja ortod. kirkkoihin. Ev.lut. kirkon esittely ennen jumalanpalvelusta. Ev.lut. jumalanpalvelus klo 10.00. Ortodoksisessa kirkossa liturgia klo 10.00
13.00 Lounas opistolla
15.00 Kahvi
15.30 Ikonit, arkkipiispa Paavali
17.00 Päivällinen
18.00 Ortodoksinen praasniekkaperinne, kirkkoherra Hannu Loima Ilomantsin ortod. seurakunnasta
20.00 Iltapala
Kurssilaisten oma ohjelmilta

Maanantai 19.7. 8.30 Aamupala
9.00 Aamuhartaus
9.30 Kalevala ja Kalevalan juhluvuosi, tutkija Seppo Knuutti. Pyydytyt puheenvuorot, tutkija Senni Timonen ja ohjaaja Seppo Huunonen
11.00 Lounas ja kurssin päätös. Lähtö Iljan praasniekkaan.

MUITA KURSSEJA:
KUVATAIDEKURSSI 13.—22.6.
GORDONIN PERHEKURSSI 23.—27.6.
LAULUKURSSI 28.6.—2.7.
KUDONTAKURSSI 28.6.—8.7.

Viime kesän tulvat rikkoivat opiston laiturin. Sen korjaamista harkittiin koko loppukesä, mutta vesi oli Lipinlahdessa niin korkealla, ettei korjaustyö ollut mahdollista. Tänä keväänä laituri on tarkoitus saada korjatuksi ennen kesäkurssien alkua. Toimistonhoitaja ja rehtori korjausta suunnittelemassa.

Rehtorin asuintalon peruskorjaus meneillään. Korjaussuunnitelman on tehnyt arkkitehti Eevi Aho. Työn suorittaa pääosin Aaro Lipposen kirvesmiehyryhmä.

"Pienten alkujen päiviä"

Tähdenvälejä Pirtin ajoilta

Opiston 40-vuotisjuhlien yhteydessä tammikuussa pyysimme entisiä opistolaisia muistamaan lehteämme kirjoituksin. Opiston entinen opettaja Katri Pennanen o.s. Kannisto, kirjoittaa ensimmäisestä opistovestevästä 1949—1950.

Tänä vuonna helmikuun puolessa välissä melko kiireisesti "kävin uuden opiston läpi" Aune Surakan hyvällä opastuksella. Sain silloin tavata myös Helvi Valkosen ja Osmo Urjanheimon, jotka, kuten Aunekin, ovat työtovereitani Pirtin ajoilta ja myöhemmin. Osmo kehotti minua kirjoittamaan tähän Pirtin Viestiin. Rupesin muistelemaan menneitä, etupäässä Pirtin aikoja.

Muistan, miten opistotyössä ollessani Toivo Salomaa usein puhui pienten alkujen päivästä ihmiselämässä, jolloin Jumala alkaa jostain aivan näennäisesti pienestä johdatusensa, joka sitten jatkuu ihmeellisesti. Ihminen saattaa nähdä vasta jälkikäin kaiken tämän.

Opettajakurssiaikanaan olin jo kiinnostunut kansanopistotyöstä. Joissakin yhteyksissä sivumennen sain kuulla silloin joutain Nurmeksen seudun evankelisesta kansanopistosta, mikä opiston nimi silloin oli. Kerran sitten tuli koulullemme Helsingin puhelinsoitto. Langan päässä kysyttiin, olisiko joku meistä opettajaksi valmistuvista kiinnostunut paikasta Nurmeksen opistossa. "Lähde sinä", minulle sanottiin. Vähän aikaa asiaa mietittyäni päätin lähteä sitten Nurmeksen tietämättä edes tarkalleen, miten pitkä matka sinne oli kotipaikkakunnaltani Tampereelta.

Pienen pieneessä, vaatimattomassa Haikolan opetuskeskuksessa aloitin nuorena opettajana leipätyöni, haluaisin sanoa, silloisen kutsukumustyöni. Jotkut oppilaat olivat suunnilleen ikäisiäni. Muistatko vielä Elsa, Sirkka, Laina ja Aili? Mietin, mitä tehtäisiin ateriaksi ensimmäisellä tunnilla. Samassa ajoi opiston pihaan hevosella johtokunnan puheenjohtaja "Isä Herttua". Heillä oli juuri teurastettu, saimme maksaa. Paistettiin siis maksapihvejä.

Välillä pidin opiston pirtin puolella äidinkielen tunteja. Myös voimistelua opetin, milloin sisällä, milloin vaaralla tai esim. Lipinsaareissa. Maanantaisin oli kerhoita, pidin piirustuskerhoa. Torstaisin oli litahartaudentuovuoron oppilaiden esiintymisharjoitusten jälkeen.

Syyskuusi 1949 opistossa kuului vaihtelevasti ja työntäyteisesti. Uuden opiston rakenustustyöt olivat hyvässä alussa. Oli pimeitä syysiltoja, varsinkin silloin, kun säsökätkökset kestivät pitkään. Kynttilänvalo loi silloin kuitenkin tunnelmaa opiston puolella ja asunnoissa.

Kristillinen opintokerho, jossa opiskeltiin Raamattua, toimi myös opistolla. Siihen kuului opiston henkilökuntaa sekä joitakin lähistöllä asuvia toveriliittolaisia. Kerho koostui muistaakseni joka viikko. Se järjesti joskus myös juhlia.

Lokakuun loppupuolella oli opiston työkauden alkajaisjuhla, jossa aluksi kartotalla Pertti Kokki toivoitti uudet oppilaat tervetulleiksi. Opettaja Väinö Vakkilainen puhui opiston johtokunnan puolesta ihmiselämän suurimman arteen, taivasten valtakunnan löytämisestä, joka joskus voi tapahtua yllättäenkin, mutta useimmiten tietoisesti etsinnän tuloksena. Hän toivoitti tätä lahjaa opistolven aikana tänne tulleille nuorille. Maatalousopettaja Aino Karjalainen lausui kaksi Mirjam Lähteenkorvan runoa. Pastori Eino Honkanen kosketti puheessaan nuorille ominaisten onnen etsintää osoittaen, että elämä Jumalan yhteydessä lahjoittaa onnen kuin sivutuotteena. — Välijään jälkeen johtaja Toivo Salomaa esitteli heijastuskuvina parhaillaan rakenteilla olevaa uutta opistorakennusta. Rouva Marja Honkanen esitti kaunistia yksinlaulua, minkä jälkeen sanomalehti Kotimaan edustaja pastori Jyrö Kohonen toi tervehdyksen. Pastori Edgar Vaalgamaa piti luppuuheen. Lähiseudun väkeä oli runsaasti mukana illassa. Oppilaita oli 32: eniten Kuumosta, sitten Nurmeksesta, Pielisjärveltä, Polvijärveltä, Juuasta, Valtimolta, Rautavaaralta, Hyrynsalmelta ja Liperistä.

Oli opettajainkokouksia viikottain eri opettajien kokeneissa, oli myös "jälkikokouksia." Usein sorruimme näitä pitämään esim. "Turmion luolaan", joksi nimitimme erään työtoverini huonetta, koska siellä tuli juoduksi usein aivan liikaa kahvia. — Oli retkiä, oli nimpiviä, kuten 25.11., jolloin heräsin siihen, kun akkunani alla pimeässä kaikui laulu: "Soi kannel Siionin..." Tämä johtajat Helvi Valkosen johtama kuoro siirtyi sitten pari askelta sivuun ja lauloi naapurin kaimalle: Ystävä sä lapsien..."

Käytiin Nurmeksessa adventtikirkossa. Samana päivänä oli opiston kannatusyhdistyksen vuosikokous rukoushuoneella. Siinä tilaisuudessa puhui johtaja Salomaa herättävästi käyttäen adventtikettä: "Jos joku kysyy teiltä jotakin, niin sanokaa, Herra tarvitsee niitä" (Luuk. 19:31)

Herra tarvitsee jokaista nuorta toteuttaakseen suunnitelmiaan yhteiskunnassa ja muualla. Herra tarvitsee ulkonaisia — ponnistuksiamme kansanopistotyössäkin. Jumala kutsuu meitä toteuttamaan näissä omia suunnitelmiamme. — — — Joka sunnuntai-iltaa oli toveri-ilta,

jonka piti kukin "ohjelmaryhmä" vuorollaan.

Joulun alla oli paljon ylimääräistäkin puuhaa. Oli lisäksi omia joululahjavaihtoja aivan pikkutunneille asti. Myyjäisiin tehtiin käsitöitä ja leivottiin. Johtajan uusi "Vauks Halli" vei kauppa-alaan myytäväksi esimerkiksi parikymmentä piparkakkutaloa, joita Sylvyn ja Sirkan (serkukset Pulkkinen) kanssa rakentelimme. — Oli maucks Hilma-täidin johdolla valmistettu jouluaateria, "lapset" lähtivät sitten lomilleen, kyyneleitä vuodatettiin.

Joulun jälkeen lomilta palattuamme paukkivat kovat pakkaset. Aivan täytyi "taistella olemassaolosta", kuten sanoimme, kun sisälläkin tuntui hyvin kylmältä. Aurinko alkoi kuitenkin lämmittämään, hiihdimme kirkkailla hangilla. Joka aamu oli opistovälillä edelleen aamuikävely ja aamuhartaus ohjelmassa. "Joka aamu on armo ussi", kaikki silloin, ja lauantai-iltoina: "Sun, oi Jeesus, jalkais juureen istun lailla Marian". Tällä laululla aloitettiin raamattupiiri, joka olikin viikon kohokohta.

Naapurioption kanssa pidetyt jokavuotiset hiilikokivat olivat nyt Pielisjärven opistolla, joka oli jo saanut uuden päärakennuksen. Ensin lähtivät lauduille tytöt vuoron perään. Joukkomme huusi: "Laina, Laina, Laina, paina, paina, paina, aina, aina, aina..." Laina (Kärkkäinen) voitti tyttöjen sarjan. Keli parani siksi, kun pojat sukivat lauduille. — "Nytpä lähti Heikki juuri, ladun sankari suuri", kaikki juoksevat. Heikki (Turunen) olikin ensimmäinen pojista tuoden näin voiton koko joukkuellemme. Me opettajatkin kiersimme omaan tahtiin kilparadon. Oli sauna, rokkaa, palkintojen jako ja seurat. Sitten meidät jo "ajettiin" kotiin.

Kouluneuvos Jyrö Länsiluoto kävi tarkastamassa opistotyötä. Mekin nuoret opettajat, Aune ja minä, saimme hyviä neuvoja siitä, miten kansanopistossa tulisi opettaa "elävästi" noudattamatta mitään erityisiä menettelyitä tai määrättyä opetus-suunnitelmaakaan, mitä toteutetaan, sikäli, mikäli... No, se oli silloin.

Pirtin Viesti

Nurmeksen evankelisen opiston toveriliitto r.y:n julkaisu

Kolme numeroa vuodessa, Tilausmaksu 15 mk.

Päätoimittaja: Paavo Kukkonen
Valokuvat: Paavo Kukkonen Ylä-Karjala
Osoite: Opisto, Linja 1/12 75500 Nurmeks Puh. 976-30007, 30012 Postisiirtotie Ku 82253-4

Painopaikka: Nurmeksen Kirjapaino Oy offrettoaatio 1982

"Anna voimaa äitinä olemiseen..."

Opiston entisen opiskelijan Maila-Kaarina Pennanen-Vesan tervehdys Pirtin Viestille

Kuinkahan monen kodin kirjastossa, tai paremminkin jokapäiväisessä käytössä on opistomme lahjoittama PÄIVÄN SANA-kirja, jonka on kirjoittanut Martti Simojoki? Minulle henkilökohtaisesti k.o. kirja on hyvin rakas. Se on ollut ystävä, lohduttaja, rohkaisija ja voimannantaja näinä 28 avioliiton vuosina. Todella, jo kaksikymmentä kahdeksan vuotta lokakuussa...! Se on paljon se. Mutta parempaa kirjaa, nimenomaan hartauskirjaa en kyllä voisi nimetä. Se on kulkenut mukani kaikkialla ja onhan siinä jo ajan patinaakin melkoisesti. Se on ahkerasti viivuttu. Joillakin sivuilla on pieni kukkanen lasteni syntymäpäivien kohdalla jne. Lapinretkilläkin kirja on ollut "aamupalan" antajana, puhumattakaan niistä monista reissuista sairaalaan, jolloin ennen leikkausta tunsin saaneeni voimaa jäädä Isän turvalliseen hoitoon! Kiitos Opistokodille — omalle, tästäkin hyvästä lahjasta!

"Jos ilohon Hän meidät vie tai surun alhoon käypi tie, Hän meitä johdattaa..."

Yleensä kai ihmisillä on enemmän huolia, kuin iloa, tai miten sen ottaa. Jotkut, harvat jaksavat valittamatta, väsymättä vaeltaa. Kilvoitella, kärsiä, aloittaa uudestaan, sitähän se elämä on. Tosin, elämän asemaa haasteet ovat joskus enemmän, kuin vaikeat. Olen monta kertaa ollut katkera, kun oma "ammatti", "kutsu-mustyö", josta olisi tullut hyvä palkkakin ja joskus eläkekin, jai oma lapsiparven kirmatessa ja kasvaessa. On ollut aikoja, jolloin perheen äidin työtä ei arvostettu ja äiti tunsin olevansa toisen luokan kansalainen, vaikka monitahoisena ihmisenä hoiti huolella tehtävänsä, sekä yritti parhaansa mukaan yllä pitää myös kodin "henkistä" ja "hengellisistä" toiminnasta, virikkeistä.

— Kun vuosia tulee enemmän sekä huomaa yhä enemmän häiriintyneitä ihmisiä, työttömyyttä, särkyneitä kohteja ym. häiriöitä, panee pakoastakin ajattelemaan, ettei tehnyt väärin, hoitaessan itse pesuensa. Eri asia on sitten, mistä turva, kun terveys lopullisesti pettä? Saanassa kyllä kerrotaan, miten hyvä taivaallinen Isämme pitää huolen linnuista, kukkasis-

ta... Unohtaisiko Hän sitten minut, oman lapsensa? "Anna minulle voimaa ja rakkautta äitinä olemaan oloon se meidän äitien rukous. Nyt kun pian kaikki lapseni ovat lentäneet pois "pesästä", on iloa, kun he palaavat tervettä, kertomaan ilon ja huolehensa. Isoitänkin tarvitaan ja lapsuuskotia! Meillä on suuri tehtävä äiteinä, isinä, vanhempina, isovanhempina, rukoillen kantaa lapsiamme Jumalan eteen. "Tulosta kylvötyöstä" emme ehkä kerkiä näkemään, meille on kuitenkin luovattu, "etteivät rukoukseen lapset joudu hukkaan." Hän itse pitää heistä huolen!

Olen saanut elää lapsenuskosta. Olen tottunut pakenemaan Isän eteen murheineen. "Meillä on lunastus", minulla ja Sinulla! Jeesus rukoilee puolestamme, Hän antaa kun väsymme, Hän parantaa sairautemme, Hän on virrellämme. Hän voi kotonaan "herättää" sen rakkaimman, joka ei halua kuunnella aamuavertia... Rukoillaan, ystävä! Meidän koidessamme on häitä rakkaimmiamme, puolista, lapsista — koko maailma tarvitsee rukousta! — "RUKOUS LUO TURVALLISUUTTA"... Luo Voitto Huotari erässä artikkelissaan, joka joskus merkitsi erittäin paljon sisäisessä häädössä — Leikkasin ko. kirjoituksen ja liimasin Päivän Sana-kirjan erälle tyhjälle lehdelle muistukseksi ahdingon tullen. Meillä on jokaisella ehkä lapsuudessa opittu rukous. Ehkä opetamme sen myös lastemme lapsille? Sain joskus olla mukana, kun LAPSUUTENI TUTUT RUKOUKSET-kirjaa koottiin. Onhan siellä jolla oma pieni rukouskin, jonka lasteni olukseni pieniä yhdessä rukoillimme. On myöskin kotona ja kouluisissa usein yhdessä luettuja rukouksia.

"Hiljaisenkin huokausen kuulee korva Isäni"... Kannetaan rukoukseen opistomme työtä ja toimintaa, opettajia ja tovereita, nuorisomme... Emme kai unohda kiittää kuluneista vuosista — isänmaasta — kaikista hyvästä, Isän rakkautta, Vapahjattamme lunastustyöstä, armosta — etä saan olla ihan tällaisena Hänen lapsensa!

Maila-Kaarina

ILMOITUSASIOITA

- opistolla tarvitaan yhä lisää mattoja. Tänä kesänä on tarkeitus järjestää matonkutomistalkoot kudontakurssin yhteydessä kesä-heinäkuun vaihteessa. Apua kutomisessa tarvitaan.
- opiston perinteinen juhannusjuhla on juhannusaattona 25.6. klo 20.00 alkaen. Ohjelmassa puheita, laulua, kokko, ym. Juhannuksena jumalanpalvelus opistolla klo 10.00. Toimittaa past. Lauri Virkkunen.
- Juhannusviikonloppuna 25.—26.6. "Opiston lasten", opiston entisten työntekijöiden lasten tapaaminen opistolla. Kaikki joukolla mukaan. Pekka Urjanheimo.
- Toveriliittolaisten tapaaminen Kuumossa on tänä vuonna 14.8. Sunnuntaina 15.8. on Kuumossa evankeliumi- ja lähetysjuhla. Mukana mm. Toivo Salomaa ja Veli-Matti Sallinen. Toivottavasti mahdollisimman moni Kuumossa — ja miksei muallakin — asuva toveriliittolaisten osallistuu juhliin.
- Ellet ole vielä suorittanut toveriliiton jäsenmaksua ja/tai Pirtin Viestin tilausmaksua, kätevimmin se tapahtuu oheisella tilillepanokortilla. Muistathan, että jäsenmaksun maksavat vain opiston kätäneet, mutta Pirtin Viestin voi tilata kuka tahansa.
- Valtakunnalliset evankeliumijuhlat Virroilla ovat 2.—4.7.
- Nurmeksen evankeliumijuhlat ovat 22.—24.8. Mukana mm. pastori Martti Laitinen.
- SLEY:n Itä-Suomen piirin Lapin lukamatka on 12.—18.9. Reitti: Tornio—Narvik—Tromsø—Kilpisjärvi—Hetankota. Mukana Timo Löytty, Anna-Maija Potinkara ja Pekka Lehikoinen.
- Mikkelinpäivän lähetysjuhlat Lieksassa 3.—4.10. Mukana Laitinen, Toivo Salomaa ja Pekka Lehikoinen.